

Informacja o występujących zagrożeniach, podjętych środkach zapobiegawczych i działaniach, które zostaną wdrożone w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na Terminalu Przeładunkowym Baltchem S.A. w Szczecinie

1. Oznaczenie prowadzącego zakład.

Adres siedziby zakładu:

Baltchem Spółka Akcyjna Zakłady Chemiczne w Szczecinie
70-605 Szczecin, ul. Księdza Stanisława Kujota 9
tel. (+4891) 462-43-42; fax (+4891) 462-43-51
e-mail: biuro@baltchem.com.pl

2. Potwierdzenie, że zakład podlega przepisom w zakresie przeciwdziałania awariom przemysłowym oraz że prowadzący dokonał zgłoszenia właściwym organom i przekazał im program zapobiegania awariom.

Baltchem S.A. Zakłady Chemiczne w Szczecinie dokonały zgłoszenia, że są zakładem dużego ryzyka Zachodniopomorskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz Zachodniopomorskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie. Przeprowadzona klasyfikacja zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju (Dz.U.2016.138) wykazała, że Terminal Przeładunkowy Baltchem S.A. Zakłady Chemiczne w Szczecinie, zalicza się do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze względu na ilość magazynowanego metanolu, benzyny i oleju napędowego.

Zakład posiada opracowany i wdrożony program zapobiegania awariom, raport o bezpieczeństwie i wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy. Powyższe dokumenty zostały przekazane Zachodniopomorskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej i Zachodniopomorskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie. Program zapobiegania awariom został pozytywnie zaopiniowany 24.09.2016 r.. Zakład posiada wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać plany operacyjno ratownicze (Dz.U.2016.821). Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy obejmuje procedury działań ratowniczych służących ochronie ludzi i środowiska przed skutkami awarii.

Zgodnie z wymaganiami prawnymi wszystkie obowiązki spoczywające na prowadzącym zakład, w tym zgłoszenia zakładu i programu zapobiegania awarią, zostały zrealizowane.

3. Opis działalności zakładu:

Działalność Terminala Przeładunkowego Baltchem S.A. w Szczecinie oparta jest na:

- magazynowaniu cieczy łatwopalnych kategorii 1, 2 i 3 oraz innych,
- przeładunku lądowym produktów ropopochodnych za pomocą urządzeń własnych,
- przeładunku produktów ropopochodnych w relacji statek zbiornikowiec lub barka - zbiorniki magazynowe lub statek zbiornikowiec lub barka - cysterny kolejowe,
- przeładunku produktów ropopochodnych w relacji zbiorniki magazynowe - cysterny kolejowe, autocysterny lub zbiornikowiec lub barka,
- magazynowaniu alkoholu metylowego (metanolu),

- przeładunku lądowym alkoholu metylowego za pomocą urządzeń własnych,
- przeładunku alkoholu metylowego w relacji zbiornikowiec – zbiornik lub zbiornikowiec - cysterny kolejowe,
- przeładunku alkoholu metylowego w relacji zbiornik magazynowy - cysterny kolejowe, autocysterny lub statek zbiornikowiec lub barka,
- przeładunku bezpośrednim ze zbiornikowca lub barki do cystern kolejowych lub autocystern.

4. Charakterystyka składowanych substancji niebezpiecznych z uwzględnieniem nazw, kategorii i zagrożeń.

Na terenie Terminalu Przeładunkowego w zbiornikach podziemnych magazynowany jest olej napędowy zaliczony do kat 3, benzyna kat. 3 oraz metanol kat 3.

Lp.	Międzynarodowa nazwa chemiczna	Numer CAS (Chemical Abstract Service)	Rodzaj zagrożenia
1	Metanol	67-56-1	H225; H301+ H311+H331; H370; P210; P280
2	Olej napędowy	68476-34-6	H351; H226; H332; H315; H30; H373; H411; P261; P280; P301+P310 P331; P501
3	Benzyna	86290-81-5	H224; H304; H315; H336; H340; H350; H361 fd; H411; P201; P210; P273; P280; P301+P310; P331; P403+P233
5	Olej opałowy	68476-30-2	H351; H226; H332; H315; H304; H373; H411; P261; P280; P301+P310 P331; P501

Charakterystyka pożarowa i toksyczna metanolu.	
H225	Wysoce łatwopalna ciecz i pary
H301+H311+H331	Działa toksycznie po połknięciu, w kontakcie ze skórą lub w następstwie wdychania.
H370	Powoduje uszkodzenie narządów
P210	Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić
P280	Stosować odzież ochronną/ ochronę oczu
P301+P310	W przypadku połknięcia: natychmiast skontaktować się z ośrodkiem zatruc lub z lekarzem.
P303+P361+P353	W przypadku kontaktu ze skórą (lub z włosami), natychmiast zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody/prysznicem
P308+P311	W przypadku narażenia lub styczności, skontaktować się z ośrodkiem zatruc/lekarzem
Charakterystyka pożarowa i toksyczna oleju napędowego	
H351	Podejrzewa się, że powoduje raka <skóra>
H226	Łatwopalna ciecz i pary
H332	Działa szkodliwie w następstwie wdychania
H315	Działa drażniąco na skórę
H304	Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią

H373	Może powodować uszkodzenie narządów < krew, grasica, wątroba> poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie
H411	Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki
P261	Unikać wdychania mgły/par rozpylonej cieczy
P280	Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy
P301+P310	W przypadku połknięcia, skontaktować się z ośrodkiem zatruc lub lekarzem
P331	Nie wywoływać wymiotów
P501	Zawartość/pojemnik usuwać do miejsca składowania odpadów
Charakterystyka pożarowa i toksyczna benzyny.	
H224	Skrajnie łatwopalna ciecz i pary
H304	Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią
H315	Działa drażniąco na skórę
H336	Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy
H340	Może powodować wady genetyczne
H350	Może powodować raka
H361fd	Podjeżdża się, że działa szkodliwie na płodność i na dziecko w łonie matki
H411	Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki
P201	Przed użyciem zapoznać się ze specjalnymi środkami ostrożności
P210	Przechowywać z dala od źródeł ciepła/iskrzenia/otwartego ognia/gorących powierzchni. Palenie wzbronione
P273	Unikać uwolnienia do środowiska
P280	Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy
P301+P310	W przypadku połknięcia natychmiast skontaktuj się z ośrodkiem zatruc lub lekarzem.
P331	Nie wywoływać wymiotów
P403+P233	Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu. Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty

5. Informacje dotyczące sposobów ostrzegania i postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej, uzgodnionych z właściwymi organami Państwowej Straży Pożarnej.

Sposoby ostrzegania społeczeństwa w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Ostrzeżenie o zaistniałej awarii rozpoczyna się w chwili zauważenia przez dowolnego pracownika lub inną osobę przebywającą na terenie Terminala paliw lub w bezpośrednim sąsiedztwie sytuację powodującą awarię (wyciek, pożar lub inne miejscowe zagrożenie) instalacji technologicznej, magazynowej lub środka transportu służącego do przewozu paliw płynnych. Ostrzeżenie to w pierwszej kolejności dotyczyć będzie osób przebywających w bezpośrednim sąsiedztwie zaistniałego zdarzenia, które alarmowane będą ustnie.

W przypadku zaistnienia poważnej awarii przemysłowej prowadzącej do zagrożenia ludzi lub środowiska, wycieku, pożaru lub eksplozji paliwa w procesie przeładunku, magazynowania każdy pracownik, który zauważył zdarzenie jest zobowiązany do powiadomienia:

- bezpośredniego przełożonego,
- współpracowników i inne osoby znajdujące się w pobliżu miejsca zagrożenia,
- zakłady sąsiadujące z Terminalem Przeładunkowym,
- stanowisko kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie:

tel. alarmowy 998 lub 112,

- Pogotowie Ratunkowe:
tel. 999 lub 112 (w przypadku ofiar lub zagrożenia zdrowia i życia ludzi),
- Kapitanat Portu Szczecin w przypadku pożaru statku
tel. 91 4336657
- Zarząd Baltchem S.A. w Szczecinie.

Alarmowania pracowników Terminala i zakładów sąsiednich dokonuje się za pomocą syreny alarmowej o napędzie elektrycznym.

W przypadku wystąpienia pożaru, wycieku albo innego zagrożenia dla osób lub środowiska alarm o zagrożeniu ogłaszany jest przez syrenę alarmową:

Ogłoszenie alarmu	sygnał przerywany (modulowany) trwający 3 minuty
Odwołanie alarmu	sygnał ciągły trwający 3 minuty

Do ogłoszenia alarmu upoważniony jest Szef Terminala lub wyznaczona osoba, która zostanie powiadomiona o wystąpieniu awarii. Wraz z uruchomieniem syreny alarmowej akcję ratowniczą rozpoczyna Szef Terminala lub osoba go zastępująca. Kierujący akcją przekazuje informację o zaistniałej awarii do Miejskiego Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie.

Po ogłoszeniu alarmu wszystkie osoby przebywające na terenie zagrożonym obowiązane są podporządkować się poleceniom wydawanym przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi z Państwowej Straży Pożarnej. Decyzję o ewentualnej ewakuacji okolicznych mieszkańców podejmuje kierujący działaniem ratowniczym we współpracy z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Szczecinie.

W przypadku konieczności skierowania komunikatów dla społeczeństwa podawanie ich następuje przez Państwową Straż Pożarną lub Policję albo za pośrednictwem środków masowego komunikowania.

Postępowanie społeczeństwa w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W przypadku ogłoszenia alarmu o pożarze, wybuchu lub innym miejscowym zagrożeniu na terenie Terminala Paliw w Szczecinie konieczna jest współpraca pomiędzy społecznością lokalną, a osobami uprawnionymi do kierowania działaniami ratowniczymi.

Podczas intensywnego zadymienia zaleca się wszystkim osobom przebywającym w pobliżu miejsca awarii zastosowanie się do niżej podanych wskazówek:

- zachować spokój, przeciwdziałać panice i lękowi;
- nie zbliżać się do strefy zagrożenia;
- nie wchodzić w obszar silnego zadymienia lub oparów substancji niebezpiecznej;
- oddalić się od emisji substancji niebezpiecznych w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru;
- nie utrudniać służbom ratowniczym dojazdu do terminala paliw;
- zamknąć okna i uszczelnić inne otwory, którymi dym substancji niebezpiecznej mógłby wnikać do pomieszczeń (drzwi, kratki wentylacyjne);
- zamknąć zawór gazu i odciąć dopływ wody;
- nie używać ognia otwartego;
- w przypadku znajdowania się w samochodzie, w strefie intensywnego zadymienia - zamknąć okna i wyłączyć wentylację, a jeśli widoczność na to pozwala opuścić rejon zadymienia możliwie najkrótszą drogą;
- należy opiekować się dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- w przypadku ewakuacji zabrać najpotrzebniejsze rzeczy;

- na bieżąco śledzić komunikaty podawane przez służby ratownicze oraz radio i telewizję do czasu odwołania alarmu;
- stosować się do poleceń wydawanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi.

6. Informacje dotyczące głównych scenariuszy awarii przemysłowej oraz środków bezpieczeństwa, które zostaną podjęte w przypadku wystąpienia awarii.

Główne scenariusze awarii przemysłowej.

Zgodnie z przyjętą w Baltchem S.A. metodologią określania zagrożeń generowanych w Terminalach przeładunkowych, szczegółowo opisaną w przekazanym do KW PSP i WIOŚ raporcie o bezpieczeństwie spośród najgroźniejszych scenariuszy awarii wyróżnia się:

Scenariusz	Opis scenariuszy awaryjnych
Scenariusz 1	Wypływ metanolu, benzyny przez urwany króciec cysterny kolejowej lub zerwane połączenie elastyczne. Pożar rozlewiska/wybuch.
Scenariusz 2	Wypływ metanolu, benzyny z komory autocysterny na skutek rozszczelnienia
Scenariusz 3	Wypływ metanolu, benzyny przez pęknięty korpus pompy
Scenariusz 4	Wypływ metanolu, benzyny ze zbiornika do przestrzeni między płaszczami
Scenariusz 5	Pęknięcie zbiornika magazynowego, zniszczenie dachu zbiornika. Pożar rozlewiska w ograniczonej płaszczem zewnętrznym powierzchni
Scenariusz 6	Pęknięcie rurociągów przesyłowych z produktami, Pożar rozlewiska, wybuch chmury par.

Środki bezpieczeństwa, które zostaną podjęte w przypadku wystąpienia awarii.

Terminal Przeładunkowy posiada odpowiednie środki w postaci stałych instalacji gaśniczych, systemów monitoringu, zabezpieczeń oraz instrukcji i procedur służących zapobieganiu wystąpienia awarii i ograniczania jej skutków.

W Terminalu przeładunkowym w Szczecinie zastosowano następujące środki zapobiegawcze przed powstaniem awarii przemysłowych:

- zbiorniki i instalacje technologiczne metanolu i benzyny są zlokalizowane w bezpiecznych, zgodnych z przepisami odległościach od innych obiektów przemysłowych, terenów zamieszkałych i obiektów użyteczności publicznej;
- strefy zagrożenia wybuchem obiektów i instalacji są odpowiednio oznakowane;
- wszystkie instalacje i urządzenia elektryczne w strefach zagrożenia wybuchem są w wykonaniu przeciwwybuchowym;
- czujniki i sygnalizatory maksymalnego poziomu zabezpieczające przed przepełnieniem zbiorników magazynowych;
- zbiorniki magazynowe zabezpieczone są przed wyciekami poprzez zewnętrzne, stalowe płaszcze ochronne, które spełniają rolę szczelnego zbiornika zapasowego zdolnego do przejścia maksymalnej ilości metanolu lub benzyny zgromadzonego w zbiorniku magazynowym w przypadku jego pęknięcia;
- zawory oddechowe zabezpieczające przed zmianami ciśnienia w zbiornikach, poprzez to przed pęknięciem zbiorników;
- instalacje detekcji wycieków metanolu i benzyny pod dnem każdego zbiornika magazynowego;
- instalacje przeładunkowe benzyny i metanolu wyposażone w tzw.
- wahadło gazowe nie dopuszczające do wydostania się oparów na zewnątrz zbiornika;

- automatyczne zawory odcinające zainstalowane na wszystkich rurociągach technologicznych i zbiornikach;
- system kanalizacji przemysłowej przystosowanej do odbioru ewentualnych wycieków metanolu lub benzyny ze zbiorników magazynowych, stanowisk załadunku cystern kolejowych i samochodowych, pompowni metanolu oraz dróg technologicznych;
- system monitoringu przemysłowego obserwujący newralgiczne obszary Terminalu Przeładunkowego jak nabrzeże, bocznice kolejowe, zbiorniki magazynowe, stanowiska przeładunkowe;
- stałe instalacje gaśnicze pianowe i zraszaczowe zamontowane na zbiornikach;
- własna pompownia pożarowa zabezpieczająca zasilanie instalacji gaśniczych w wymaganą ilość środków gaśniczych;
- instrukcje i procedury stanowiskowe zapewniające bezpieczne prowadzenie procesów przeładunkowych;
- cykliczne szkolenia pracowników;
- ochronę terenu i obiektów Terminala Przeładunkowego przez profesjonalną firmę ochrony osób i mienia.

7. Informacje o opracowaniu i przedłożeniu właściwym organom raportu o bezpieczeństwie.

Terminal Przeładunkowy w Szczecinie Baltchem S.A. opracował i przedłożył Zachodniopomorskiemu Komendantowi PSP oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie Raport o bezpieczeństwie. Komendant Wojewódzki PSP w Szczecinie wydał Decyzję nr WZ.5586.4.9.2016 z dnia 21.12.2016 r. zatwierdzającą Raport o bezpieczeństwie.